

Europaudvalget og Erhvervsudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 24. juni 2010

Grønbog om god selskabsledelse i finansielle institutioner

Sammenfatning

*Kommissionen har fremlagt en grøn bog, som indleder en offentlig høring om reform af den måde, hvorpå finansielle institutioner ledes. Grønbogen lægger bl.a. op til diskussion af, hvordan finansielle institutioner kan forvalte risikoen på en mere effektiv måde, og hvordan aktionærerne får større indflydelse. Endelig berøres spørgsmålet om aflønninger af chefer i finansielle institutioner. Fristen for svar på grønbogen er den **1. september 2010**.*

Den 2. juni 2010 fremlagde Kommissionen sin grønbog om "Corporate governance (selskabsledelse) i finansielle institutioner og aflønningspolitik"¹. Med grønbogen lægger Kommissionen op til en bred offentlig høring om reformer af den måde, hvorpå finansielle institutioner ledes, herunder hvordan cheferne aflønnes.

Fristen for bemærkninger til grønbogen er **den 1. september 2010**.

Hvad er corporate governance?

Corporate governance (selskabsledelse) er ifølge den traditionelle definition forholdet mellem en virksomheds direktion, bestyrelse, aktionærer og andre interesseparter som f.eks. de ansatte og deres repræsentanter. Det handler også om, på hvilken måde en virksomheds målsætninger fastlægges, samt hvilke midler der anvendes til at forfølge dem og til at sikre kontrol med resultaterne.

Baggrund

Finanskrisen, som blev udløst af banken *Lehman Brothers* konkurs i efteråret 2008, afslørede store svagheder i de finansielle institutioners selskabsledelse: bestyrelsernes tilsyn og kontrol med ledelsen var utilstrækkelig, risikostyringen var svag, mangelfulde lønstrukturer for både medlemmer af ledelsen og handlere førte til overdreven risikovillighed og kortsigtethed, og aktionærene udøvede ingen kontrol over de risici, der blev taget i de finansielle institutioner, de var medejere af.

I sin reaktion på finanskrisen forpligtede Kommissionen sig i meddelelsen "Fremdrift i den europæiske genopretning" fra marts 2009² til at forbedre principperne for god selskabsledelse i finansielle institutioner. Kommissionen ønskede derved at sikre, at der blev taget større hensyn til forbrugernes og andre berørte parter interesser. Samtidig var det et ønske, at selskaberne blev ledet på en mere bæredygtig måde, og at risikoen for konkurser blev mindsket på længere sigt. Som et første skridt indleder Kommissionen nu en offentlig høring om en grønbog med en nærmere beskrivelse af, hvordan man kan løse de afdækkede problemstillinger.

¹ KOM(2010) 284.

² KOM(2009) 114.

Hvad er der galt?

Kommissionen konstaterer bl.a., at svaghederne i de eksisterende systemer har givet sig udslag i:

- utilstrækkeligt tilsyn og kontrol fra bestyrelsens side
- svag risikostyring
- uhensigtsmæssige lønstrukturer for både ledelse og handlere, som fører til overdreven risikovillighed og kortsigtethed
- utilstrækkelig aktionærkontrol over risici.

Kommissionen konstaterer, at selv om disse svagheder ikke i sig selv er skyld i krisen, kunne den være blevet mindsket, hvis der havde været hurtigere og bedre kontrolsystemer. Finanskrisen har således vist, at de finansielle institutioners bestyrelser ikke har udfyldt deres vigtige rolle som forum eller hovedsæde for magten.

Kommissionens forslag til en vej frem

Kommissionen finder, at svaghederne i de eksisterende systemer bør afhjælpes gennem konkrete løsninger til forbedring af corporate governance-praksis i de finansielle institutioner. I den forbindelse skitserer grønbogen følgende forslag til afhjælpning af disse svigt:

Fokus på bestyrelsens rolle

Kommissionen finder det for det første nødvendigt at sørge for ligevægt mellem uafhængighed og kompetencer i bestyrelsen. I den forbindelse anser Kommissionen det bl.a. nødvendigt at styrke ordningerne for forebyggelse af interessekonflikter i bestyrelsen.

Kommissionen fremhæver, at det bør overvejes:

- at fastlægge bestyrelsesformænds kompetencer, rolle og ansvar mere præcist
- at sikre en større spredning i sammensætningen af bestyrelser (fx ved at udpege flere kvindelige medlemmer og medlemmer med forskellig social og kulturel baggrund)
- at indføre regler for evaluering af bestyrelsernes resultater
- skabe klarhed over rolle- og ansvarsfordelingen mellem de forskellige aktører, der deltager i de finansielle institutioners beslutninger.

Kommissionen mener også, det bør overvejes, om finansielle institutioner ikke kun skal tage hensyn til aktionærernes, men også til øvrige parter – herunder indskyderes og kreditorers – interesser.

Bedre risikostyring

Kommissionen noterer sig, at finanskrisen bl.a. var kendetegnet ved, at risikostyringsfunktionerne svigtede på grund af manglende autoritet og dårlige varslingsystemer.

Derfor er det ifølge Kommissionen nødvendigt at forbedre risikostyringen. Dette kan ske ved at indføre en procedure for underretning af ledelsen. I den forbindelse efterlyser Kommissionen en "risikokultur", som omfatter samtlige ansatte, herunder bestyrelsesmedlemmer, i de finansielle institutioner.

Udbygge den eksterne revisors varslingspligt

Kommissionen mener også, at det er nødvendigt at se på, hvordan man kan udbygge de eksterne revisors varslingspligt. Varslingspligten indebærer, at de eksterne revisorer over for bestyrelsen og tilsynsmyndighederne skal anmelde væsentlige risici, som de bliver bekendt med under revisionen.

I det hele taget vil Kommissionen gerne styrke samarbejdet mellem de eksterne revisorer og tilsynsmyndighederne under hensyn til reglerne om tavshedspligt.

Endelig ønsker Kommissionen, at det overvejes, hvordan de eksterne revisorer generelt bør forholde sig i forbindelse med oplysninger om risici vedrørende de finansielle institutioner.

Omdefinere tilsynsmyndighedernes rolle

Kommissionen finder det nødvendigt at omdefinere og styrke tilsynsmyndighedernes rolle i forbindelse med den interne styring af de finansielle institutioner. Det skal dog påses, at tilsynsmyndighedernes og ledelsesorganernes rolle og ansvar holdes klart adskilt.

Derudover finder Kommissionen, at kriterierne for fremtidige bestyrelsesmedlemmers valgbarhed også bør omfatte tekniske og faglige kompetencer, samt

kandidaternes adfærdskarakteristika. Dermed sikres det, at bestyrelsesmedlemmerne er uvildige.

Kommissionen peger endelig på, at samarbejdet mellem tilsynsmyndighederne om *corporate governance* i grænseoverskridende finansielle institutioner bør fremmes.

Styrkelse af aktionærernes engagement

Kommissionen anfører, at idealet om aktionæren, der ejer en del af virksomheden og er med til at sikre dens levedygtighed på lang sigt, mildest talt har lidt et alvorligt knæk. At man i den forbindelse har søgt at afstemme ledernes interesser efter disse nye kategorier af aktionærer, har øget risikovilligheden og har i mange tilfælde ført til overdrevne cheflønninger, fordi virksomhedens/den finansielle institutions aktiekurs på kort sigt har været det eneste kriterium for dens resultater.

Kommissionen sætter dermed spørgsmålstegn ved, om de corporate governance-regler, der forudsætter, at aktionærene reelt fører kontrol med virksomheden, er effektive nok.

Kommissionen foreslår bl.a.:

- at styrke samarbejdet mellem aktionærer gennem oprettelse af diskussionsfora
- at offentliggøre oplysninger fra investorer om deres stemmeafgivning på aktionærgeneralforsamlingerne
- at afdække og offentliggøre eventuelle interessekonflikter
- at offentliggøre oplysninger om aflønning af formidlere
- bedre information af aktionærene om risici.

Lovgivning om lønninger?

For så vidt angår cheflønninger i børsnoterede selskaber konstaterer Kommissionen, at de henstillinger, Kommissionen vedtog i 2009 om lønninger i finanssektoren, hverken anvendes ensartet eller hensigtsmæssigt i EU-landene.

Kommissionen indleder derfor i grønbogen overvejelser om, hvorvidt der bør træffes lovgivningsmæssige foranstaltninger på dette område, og i givet fald hvilke.

I forbindelse med grønbogen ønsker Kommissionen bl.a. svar på følgende spørgsmål:

- **Hvordan kan bestyrelserne for finansielle institutioner fungere og sammensættes bedre, så de lettere kan kontrollere den øverste ledelse?**
- **Hvordan kan der skabes en risikokultur på alle niveauer i en finansiell institution, så det sikres, at der tages hensyn til institutionens interesser på langt sigt?**
- **Hvordan kan aktionærer, finansielle tilsynsførende og eksterne revisorer få større indflydelse på spørgsmål vedrørende god selskabsledelse?**
- **Hvordan kan aflønningspolitikken i selskaberne ændres, så det forhindres, at der tages overdrevne risici?**

Der kan indsendes bemærkninger til høringen indtil den 1. september 2010.

Kommissionen overvejer derefter, om der skal fremsættes forslag, som formentlig vil kunne vedtages i 2011.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(3611)